

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 lutego 2012 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla nakazującego pozwanym D. T. (1) i B. J. solidarnie zapłacić powodowi kwotę 170.150,98 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powód podał, że jest w posiadaniu weksla własnego in blanco wystawionego przez D. T. (1) na zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych w (...) S.A. i poręczonego przez B. J.. Powód wypełnił weksel zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę odpowiadającą zadłużeniu i wezwał pozwanych do wykupu weksla, na co pozwani pozostali bierni (pozew k.2,6).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 22 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Ł.nakazał pozwanym D. T. (1) i B. J., aby zapłacili solidarnie powodowi (...) S.A. w Ł. kwotę 170.150,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 5.744 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu albo aby wnieśli w tym terminie do Sądu zarzuty (nakaz zapłaty k.17).

Pozwany B. J. wniósł zarzuty od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o uchylenie nakazu oraz oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty sądowej od pełnomocnictwa. Pozwany podniósł zarzut nieważności poręczenia wekslowego i jego zobowiązania z tytułu udzielenia poręczenia oraz zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Zdaniem pozwanego podpis wystawcy na wekslu został nakreślony przez inną osobę i w związku z tym udzielenie poręczenia przez pozwanego nastąpiło w wyniku podstępu. Ponadto wobec braku przedstawienia przez powoda szczegółowego wyliczenia pozwany zakwestionował wysokość należności, która została wskazana na wekslu oraz podniósł zarzut przedawnienia roszczenia o zapłatę odsetek w kwocie 55.707,51 zł, ujętych w notach odsetkowych nr (...), (...) i (...) wskazując, że art. 554 k.c. przewiduje dla należności przedsiębiorcy za sprzedaż towaru termin dwóch lat i odsetki za zwłokę jako należność uboczna również przedawnia się w tym terminie, a także zarzut przedawnienia pozostałych należności - należności głównej, skapitalizowanych odsetek, należności wynikającej z faktury korygującej i not odsetkowych nr (...), (...) (zarzuty k. 22-31).

W odpowiedzi na zarzuty powód wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty podnosząc, iż ciężar wykazania uzupełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową ciąży na dłużniku wekslowym (art. 10 prawa wekslowego) i odsetki za opóźnienie w zapłacie za sprzedany przez przedsiębiorcę towar ulegają przedawnieniu tak jak wszystkie odsetki po trzech latach, co uwzględnił w dochodzonym roszczeniu (zamiast odsetek w kwocie 36.488,20 zł z noty odsetkowej nr (...) dochodzi kwoty 22.291,60 zł), a tym samym należności z not odsetkowych nie były przedawnione na dzień wypełnienia weksla (odpowiedź na zarzuty k.131-133).

Na rozprawie w dniu 20 stycznia 2014 roku pełnomocnik powoda wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego (stanowisko procesowe stron- protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2014 roku 00:34:37- 00:35:05).

Sąd Okręgowy dokonał następujących ustaleń faktycznych:

Powodowa spółka (...) S.A. w Ł. zajmuje się hurtową sprzedażą produktów, materiałów farmaceutycznych oraz medycznych i ich dystrybucją do aptek.

(odpis z rejestru przedsiębiorców k.10-12)

D. T. (1) był właścicielem firmy P.H.U. (...), która zajmowała się prowadzeniem apteki Na s.” w S..

W związku z tym, że D. T. (1) przebywał we W. jego pełnomocnikiem do podejmowania działań związanych z płatnościami w urzędzie skarbowym, w ZUS-ie, w bankach, a także koordynacją apteki była jego siostra J. S. (1). J. S. (1) pracowała w (...) S.A. w G. i była telemarketerem – zajmowała się telefonicznym pozyskiwaniem zamówień od aptek.

Drugim pełnomocnikiem D. T. był pozwany B. J., który rozpoczął współpracę z D. T. od października 2005 roku. Pozwany B. J. w ramach udzielonego mu pełnomocnictwa zajmował się podpisywaniem umów handlowych, prowadzeniem polityki cenowej, był odpowiedzialny za zakupy do apteki oraz zatrudnianie pracowników. Pozwany miał zaufanie do D. T. (1) i ich współpraca zawodowa układała się pomyślnie, a nawet przeniosła się na grunt prywatny.

Firma (...) zamierzała współpracować z (...) S.A. w Ł. i w związku z tym zawrzeć umowę handlową. Przy zawieraniu umów handlowych ze spółką (...) konieczne było zabezpieczenie w postaci wystawienia weksła w siedzibie spółki (...) w G. lub Ł. i podpisanie go przez wystawcę. Spółka (...) nie dokonywała sprzedaży produktów na rzecz kontrahentów, jeżeli nie posiadała pełnej dokumentacji, tj. umów i weksli .

D. T. (1) został zawiadomiony, że ma przyjechać do Polski w celu podpisania umowy i weksła.

W dniu 20 marca 2006 roku D. T. (1) i pozwany B. J. przyjechali do siedziby (...) w G.. W gabinecie dyrektora spółki (...) P. K. (1) D. T. (1) oraz pozwany B. J. jednocześnie podpisali weksel oraz deklarację wekslową. D. T. (1) podpisał się na przedniej stronie weksła, a pozwany B. J. na drugiej stronie weksła, przy czym przed podpisem napisał słowo poręczam. Pozwany został poinformowany, że jeżeli nie podpisze weksła, to firmie (...) zostanie udzielony kredyt kupiecki w mniejszej wysokości. Pozwany dalszy swój rozwój zawodowy wiązał z tą firmą i zdecydował się podpisać weksel oraz deklarację wekslową.

W deklaracji wekslowej D. T. (1) wpisał dane dotyczące adresu zamieszkania, datę oraz nakreślił parafę swojego podpisu w miejscu wystawcy, a pozwany podpisał się obok wystawcy. W treści deklaracji D. T. (1) zamieścił oświadczenie, że składa w załączeniu do dyspozycji (...) S.A. w Ł. weksel własny in blanco, z klauzulą bez protestu, wystawiony przez siebie, celem zabezpieczenia spłaty należności za zobowiązania zaciągnięte w (...) S.A. i upoważnił (...) S.A. do uzupełnienia załączonego weksła na sumę i walutę odpowiadającą kwocie i walucie całości należności przysługującej (...) S.A. wraz z odsetkami oraz związanymi kosztami poniesionymi przez (...) S.A. w przypadku gdy wystawca nie wykona jakiegokolwiek ze zobowiązań wobec (...) S.A. określonych w umowach. Ponadto w deklaracji wskazano, że (...) S.A. ma prawo według swego uznania określić termin (i miejsce) płatności weksła i zawiadomi wystawcę o uzupełnieniu weksła listem poleconym wysłanym najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności weksła na adres wystawcy.

(zeznania świadków: J. S. k.282-282v, D. T. k.317-317v, W. P. k.202, P. K. - protokół rozprawy z dnia 3 października 2013 roku czas 00:03:19-00:08:34, weksel k.5, deklaracja wekslowa k.3, częściowo zeznania pozwanego - protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2014 roku czas 00:03:50-00:32:13)

Apteka "Na schodkach" w S., prowadzona przez P.H.U. (...) rozpoczęła działalność od kwietnia 2006 roku. Firma płaciła spółce (...) za towar z opóźnieniem.

(zeznania świadka J. S. k.282-282v, D. T. k.317-317v, zeznania pozwanego - protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2014 roku czas 00:03:50-00:32:13)

D. T. (1) nie uregulował płatności na rzecz (...) S.A. w Ł. z tytułu sprzedanych mu produktów farmaceutycznych, a wynikających z wystawionych faktur za okres od 31 maja 2011 roku do 04 października 2011 roku na kwotę 78.036,76 zł. Ponadto z powodu opóźnienia w zapłacie należności spółka (...) wystawiała noty odsetkowe: nr (...) na kwotę 36.488,20 zł z dnia 30 lipca 2009 roku (odsetki liczone od 29 sierpnia 2008 roku do 28 kwietnia 2009 roku), nr (...) na kwotę 16.335,26 zł z 30 września 2009 roku (odsetki liczone od 14 kwietnia 2009 roku do 30 lipca 2009 roku), nr (...) na kwotę 2.884,05 zł z dnia 13 listopada 2009 roku (odsetki liczone od 16 lipca 2009 roku do 14 sierpnia 2009 roku), nr (...) na kwotę 36.819,22 zł (odsetki liczone od 30 lipca 2009 roku do 15 czerwca 2010 roku), nr (...) na

kwotę 5.515,03 zł (odsetki liczone od 28 listopada 2009 roku do 30 sierpnia 2011 roku) oraz fakturę korygującą VAT 23/Nr(...) na kwotę 5.275,72 zł

(zestawienie należności przeterminowanych k.134, noty odsetkowe k. 44-71,k. 72-82,k. 83-84,136-150, 151-158, faktura k.159)

Pismem z dnia 29 grudnia 2011 roku powodowa spółka zawiadomiła D. T. (1), że jego zobowiązania wynoszą 170.150,98 zł i na taką kwotę został uzupełniony wystawiony przez niego weksel in blanco, przy czym termin płatności został ustalony na dzień 9 stycznia 2012 roku i w tym terminie wzywa go do wykupu weksla. Nadto powodowa spółka wskazała, że na kwotę wekslową składa się:

-kwota 78.036,76 zł tytułem faktur wystawionych w okresie od 31 maja 2011 roku do 04 października 2011 roku;

-kwota 2.993,34 zł tytułem skapitalizowanych na dzień 21.12.2011r. odsetek od należności głównej;

-kwota 83.845,16 zł tytułem odsetek ustalonych notami odsetkowymi nr (...), (...), (...), (...), (...);

-kwota 5.275,72 zł tytułem faktury korygującej nr 23/NR(...).

Pismem z dnia 29 grudnia 2011 roku powodowa spółka zawiadomiła również pozwanego B. J. o uzupełnieniu weksla in blanco z wystawienia D. T. (1), za który poręczył, przesyłając mu w załączeniu zawiadomienie o wypełnieniu weksla.

(zawiadomienie k.13,14, potwierdzenie nadania przesyłki k.15, nota odsetkowa k.135, zeznania pozwanego - protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2014 roku czas 00:03:50-00:32:13)

Pozwany B. J. pracował na rzecz D. T. (1) do marca 2010 roku.

(zeznania pozwanego- protokół rozprawy z dnia 20 stycznia 2014 roku czas 00:03:50-00:32:13)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie w postaci załączonych do akt sprawy dokumentów, zeznania świadków oraz częściowo zeznania pozwanego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego, iż podczas podpisywania weksla w gabinecie dyrektora spółki (...) P. K. (1) nie był obecny D. T. (1), który w tym czasie przebywał we W., a we wcześniejszym okresie podpisywał inny weksel. W tym zakresie są one bowiem sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, a zwłaszcza z zeznaniami świadka P. K. oraz J. S. i D. T.. Z zeznań tych świadków wynika jednoznacznie, że D. T. (1) przyjechał z W. do Polski i razem z pozwanym podpisywał weksel oraz deklarację wekslową. Zauważyć należy, że zeznania tych świadków są ze sobą zgodne. Nie można zarzucić braku wiarygodności zeznaniom świadków D. T. i J. S. tylko z tej przyczyny, że są oni rodzeństwem, a J. S. nadal pracuje w spółce (...) i oboje oni obawiają się odpowiedzialności za – tak jak twierdzi pozwany – sfalszowanie podpisu D. T. na wekslu. Przede wszystkim ocena zeznań tych świadków w powiązaniu z zeznaniami świadka P. K. wskazuje, że są one logiczne i pokrywają się. Podkreślenia w tym miejscu wymaga okoliczność, że o ile zakładając istnienie ewentualnego interesu świadków J. S. i D. T. w składaniu zeznań potwierdzających podpisanie weksla przez D. T., to świadek P. K., który był dyrektorem spółki i jak zeznał w jego obecności były składane podpisy wystawcy weksla i poręczyciela, a dziś nie jest związany już ze spółką (...) nie ma żadnego interesu w składaniu zeznań nieprawdziwych. Ponadto świadek D. T. przyznał, że podpisywał tylko jeden weksel, a wśród przedstawionych przez pozwanego dowodów nie ma takich, które potwierdziłyby wiarygodność zeznań pozwanego, że widział jak D. T. podpisywał wcześniej inny weksel. Wobec tego, że D. T. (1) w swych zeznaniach, które Sąd uznał za wiarygodne, potwierdził, że złożył na wekslu oraz deklaracji własnoręczny podpis, a także mając na uwadze przepisy prawa wekslowego dotyczące podpisu wystawcy na wekslu, wniosek dowodowy pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa do zbadania podpisu wystawcy weksla należało oddalić jako nie istotny dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy i zmierzający jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 485 § 2 k.p.c. powód może żądać wydania nakazu zapłaty przeciwko każdemu zobowiązanemu z weksla, należycie wypełnionego, którego prawidłowość i treść nie nasuwają wątpliwości. Po wniesieniu zarzutów, Sąd rozpoznaje sprawę w granicach powództwa i podniesionych zarzutów. Rodzaj i zakres zarzutów, jakie może podnieść pozwany, zależy od tego, jaki dokument stanowi podstawę żądania pozwu nakazowego. Wierzyciel dochodząc roszczenia w pozwie nakazowym od dłużnika wekslowego, nie musi uzasadniać ani faktu powstania zobowiązania wekslowego, ani istnienia długu, ponieważ abstrakcyjność zobowiązania wekslowego sprawia, że sam fakt posiadania weksla dowodzi, że zawarta w nim wierzytelność istnieje. To bowiem zobowiązanego z weksla obarcza ciężar dowodu, że roszczenie posiadacza weksla w całości lub w części nie istnieje. Przedmiotem powództwa pozostaje nadal roszczenie wekslowe, sąd zaś bada i rozstrzyga, czy i w jakim zakresie podniesione przez dłużnika zarzuty czynią roszczenie wekslowe powoda bezzasadnym.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa wniosła pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w oparciu o weksel, przeciwko D. T. (1) jako wystawcy weksla oraz B. J. jako poręczycielowi wekslowemu, który poręczył za wystawcę weksla. Weksel in blanco stanowił zabezpieczenie spłaty należności za zobowiązania zaciągnięte w (...) S.A. przez firmę (...), a na mocy deklaracji wekslowej mógł być uzupełniony na sumę i walutę odpowiadającą kwocie i walucie całości należności przysługującej (...) S.A. wraz z odsetkami oraz związanymi kosztami poniesionymi przez (...) S.A. w przypadku, gdy wystawca nie wykona jakiegokolwiek ze zobowiązań wobec (...) S.A. Weksel został uzupełniony i przedstawiony do zapłaty D. T. (1) oraz pozwanemu B. J..

W dniu 22 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty, którym uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Na skutek złożonych przez pozwanego B. J. zarzutów od nakazu zapłaty Sąd przeprowadził rozprawę oraz dokonał ponownej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty sprowadzają się do tego, że:

- weksel in blanco został uzupełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym (deklaracją wekslową), gdyż należność, na którą został uzupełniony weksel nie dotyczy zawartych umów i brak jest na to dowodów, a ponadto należność obejmująca odsetki była przedawniona przed wypełnieniem weksla;

- podpis wystawcy na wekslu został podrobiony (nakreślony przez inną osobę – J. S. (1))

- poręczenia wekslowe jest nieważne wobec uzyskania go podstępem – poręczyciel nie wiedział, że w dacie podpisywania weksla i deklaracji podpis wystawcy został podrobiony.

Przed rozpoznaniem tych zarzutów należy na wstępie wskazać na istotę zobowiązania wekslowego oraz charakter weksla in blanco.

Weksel in blanco jest to dokument, który nie zawiera wszystkich ustawowych elementów treści weksla, składa się co najmniej z własnoręcznego podpisu wystawcy weksla, złożonego na przedniej stronie weksla w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Uzupełnienie treści tego weksla następuje przez jego posiadacza w razie zaistnienia warunków określonych w porozumieniu stron będących podstawą wręczenia weksla in blanco. W praktyce porozumienie wekslowe przybiera zazwyczaj postać odrębnego dokumentu tzw. deklaracji wekslowej, w którym wystawca weksla upoważnia do uzupełnienia weksla w razie zaistnienia ustalonych okoliczności.

Na gruncie przedmiotowej sprawy odpowiedzialność pozwanego B. J. wywodzi się ze zobowiązania wekslowego - pozwany udzielił poręczenia za wystawcę weksla in blanco. Wskazać przy tym trzeba, że skoro źródłem powstania zobowiązania wekslowego osoby podpisanej na blankiecie jest umowa, to zobowiązanie i odpowiadające mu roszczenie powstaje jednak dopiero po uzupełnieniu blankietu przez uprawnioną osobę zgodnie z treścią otrzymanego upoważnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 1998 roku, III CKN 342/97, OSNC 1998/9/141 i z

dnia 17 kwietnia 1999 roku, I CKN 51/98, OSNC 2000/2/27). To zaś oznacza, że pozwany stał się dłużnikiem wekslowym strony powodowej z momentem uzupełnienia weksla in blanco. Nadto nadmienić należy, że pozwany udzielił poręczenia za wystawcę weksla, co zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282) skutkuje tym, że odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył.

Przechodząc do merytorycznej oceny zarzutów pozwanego wskazać należy, że wszystkie są chybione i nie mogą skutkować uchynieniem zaskarżonego nakazu zapłaty oraz oddaleniem powództwa.

Pozwanemu, jako poręczycielowi, który podpisał deklarację wekslową i odpowiada solidarnie z wystawcą weksla przysługiwał w stosunku do powoda jako remitenta zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z treścią porozumienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2010 r., IV CSK 49/10, LEX nr 885024, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2006r., I ACa 246/06, LEX nr 217203).

W związku z tym badanie zarzutu niezgodnego wypełnienia weksla in blanco z porozumieniem ograniczyć należy do ustalenia treści porozumienia zawartego przez strony oraz ustalenia czy w świetle tego porozumienia zachodziły przesłanki do wypełnienia weksla.

Pozwany zarzucił, że należność w kwocie 170.150,98 zł, o którą został uzupełniony weksel nie została przez powodowa spółkę udowodniona żadnymi dokumentami, a ponadto należność jest przedawniona, w szczególności odsetki wynikające z noty odsetkowej nr (...).

Skutkiem art. 10 prawa wekslowego na płaszczyźnie procesowej jest to, że to dłużnika wekslowego, zgodnie z art. 6 k.c., obciąża ciężar dowodu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 10 prawa wekslowego. W przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla in blanco wierzyciel ma obowiązek wskazać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz przedstawić stosowne wyliczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 roku, V CSK 21/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 marca 2011 r., I ACa 122/11).

Strona powodowa przedstawiła dowody w postaci zestawienia należności przeterminowanych oraz noty odsetkowe na potwierdzenie należności wekslowej, której domaga się w niniejszym procesie. Żadna ze stron nie kwestionowała tych dokumentów, a zwłaszcza zasadności naliczania poszczególnych kwot wynikających z tych dokumentów. Nie budziło więc wątpliwości w ustalonym stanie faktycznym, że skoro firma (...) zalegała z płatnościami na rzecz powodowej spółki, to zgodnie z porozumieniem spółka upoważniona była do uzupełnienia weksla na sumę i walutę odpowiadającą kwocie i walucie całości należności jej przysługującej wraz z odsetkami.

Pozwany kwestionując uzupełnienie weksla in blanco jako sprzeczne z zawartym porozumieniem wskazywał również, że należności wynikające z not odsetkowych nr (...), (...) i (...) były przedawnione w chwili wypełnienia weksla w dniu 29 grudnia 2011 roku i w związku z tym powodowa spółka utraciła możliwość dochodzenia tych należności.

Przechodząc do kwestii przedawnienia należy w pierwszej kolejności ustalić termin przedawnienia odsetek, który okazał się sporny w rozpoznawanej sprawie. Pozwany stał bowiem na stanowisku, że zgodnie z art. 554 k.c. należności z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch, a powołując się na orzecznictwo sądowe wskazywał, że termin ten dotyczy także odsetek i regulacja zawarta w art. 554 k.c. jest regulacją szczególną w stosunku do art. 118 k.c. przewidującego dla odsetek termin przedawnienia trzech lat. Po dokonaniu bardziej szczegółowej analizy problematyki przedawnienia odsetek Sąd uznał, że stanowisko pozwanego nie zasługuje na aprobatę. Przywołane przez pozwanego orzecznictwo – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2003 roku (III CZP 37/03, OSNC 2004/5/70) oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 roku (V CK 399/03, M.Prawn. 2004/11/487) wprawdzie prezentuje pogląd, że roszczenie o odsetki za opóźnienie w zapłacie ceny wynikającej z umowy sprzedaży zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, jako należność uboczna, akcesoryjna wobec roszczenia o zapłatę sumy, wynikająca z tożsamego stosunku, z którego wynika roszczenie główne i roszczenie o odsetki, przedawnia się z upływem lat dwóch tak jak należność główna, to są jeszcze inne poglądy, które przekonały Sąd o stosowaniu do tych odsetek terminu przedawnienia trzech lat. W orzecznictwie wyłoniła się rozbieżność poglądów co do terminów przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia

pieniężnego, ale zauważyć należy, że przeważa pogląd, że są one roszczeniami o świadczenie okresowe, samodzielne jurydycznie i przedawniają się w przewidzianym w art. 118 k.c. w odniesieniu do roszczeń o świadczenia okresowe terminie trzyletnim niezależnie od charakteru roszczenia głównego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 1991 roku, III CZP 20/91 i z dnia 9 listopada 1994 roku, III CZP 141/94 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 roku, III CKN 369/00, z dnia 8 marca 2002 roku, III CKN 548/00 i z dnia 23 listopada 2004 roku, II CK 175/04). Ostatecznie dla ujednoczenia orzecznictwa Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z dnia 26 stycznia 2005 roku (III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149) rozstrzygnął zagadnienie prawne dotyczące tego, czy roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie w zapłacie ceny wynikającej z umowy sprzedaży zawartej w zakresie działalności przedsiębiorstwa (art. 554 k.c.) przedawnia się w takim terminie jak świadczenie główne. Sąd Najwyższy rozstrzygając wskazane zagadnienie prawne przyjął, że roszczenia o odsetki za opóźnienie przedawniają się w terminie trzyletnim ustanowionym w art. 118 k.c. dla roszczeń o świadczenia okresowe także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w terminie określonym w art. 554 k.c.; jednakże roszczenie o odsetki za opóźnienie nie może się przedawnić później niż roszczenie główne - chyba że przed upływem terminu przedawnienia roszczenia głównego nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie lub wygaśnięcie roszczenia głównego, np. na skutek wykonania. Stanowisko to znalazło wyraz także w wielu późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (orzeczenia z dnia: 28 stycznia 2005 r., V CK 380/04, LEX nr 359435; 24 lutego 2005 r., III CK 233/04, LEX nr 603773; 21 kwietnia 2005 r., III CK 307/04, LEX nr 277893; 29 kwietnia 2005 r. 2005 r., V CK 50/05, LEX nr 511028; 19 maja 2005 r., V CK 445/03, LEX nr 277889; 24 maja 2005 r., V CK 655/04, LEX nr 152449; 9 czerwca 2005 r., III CK 619/04, LEX nr 180855) oraz sądów powszechnych (wyroki Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 czerwca 2005 r., I ACa 1867/04, LEX nr 171941 i z dnia 24 stycznia 2006 r., I ACa 795/05, LEX nr 186529 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 11 kwietnia 2011, I ACa 130/11, LEX nr 1001392). Można więc stwierdzić istnienie utrwalonej linii orzecznictwa, zgodnej ze stanowiskiem zajęтым w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r., III CZP 42/04. Nadto w ostatnim czasie Sąd Najwyższy nadal przychylił się do prezentowanego wcześniej stanowiska, co potwierdził w wyroku z dnia 13 stycznia 2012 roku (I (...) 22/11, LEX nr 1170206). Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 554 k.c. nie może być uznany za przepis szczególny w stosunku do art. 118 k.c., a racje, które uzasadniają przedawnienie się wraz z roszczeniem głównym także roszczeń ubocznych - choćby nawet nie upłynął jeszcze termin ich przedawnienia, odpadają w przypadkach w których roszczenie o świadczenie główne wygasło przed upływem przedawnienia. Tutaj na czoło wysuwa się nie upływ terminu przedawnienia roszczenia głównego, ale następujące przed upływem tego terminu zdarzenie powodujące wygaśnięcie roszczenia głównego, na przykład uczynienie zadość temu roszczeniu (wykonanie świadczenia głównego). Zdarzenie to potwierdza, że roszczenie główne istniało i tym samym daje podstawę do uznania, iż pozostałe w mocy roszczenia uboczne uległy z chwilą nastąpienia tego zdarzenia niejako przekształceniu w roszczenia główne. W związku z tym przedawnienie tych roszczeń ubocznych powinno być odtąd rozpatrywane całkowicie samodzielnie.

W przedmiotowej sprawie należności obejmujące odsetki, a opisane we wskazanych wyżej notach odsetkowych, powstały na skutek opóźnienia przez firmę należącą do D. T. w zapłacie za sprzedany towar. Z chwilą więc opóźnionej zapłaty świadczenia głównego (wykonania świadczenia) roszczenie o zapłatę odsetek z tytułu tego opóźnienia przekształciło się w roszczenie główne, które jako samodzielne podlega zgodnie z art. 118 k.c. trzyletniemu terminowi przedawnienia.

Kwestionowany weksel został uzupełniony w dniu 29 grudnia 2011 roku, a zatem do tej daty należy liczyć trzyletni termin przedawnienia odsetek. Innymi słowy nieprzedawnione pozostawały odsetki od nieterminowej zapłaty liczone na trzy lata wstecz przed datą wypełnienia weksla. W tym zakresie należało szczególnie przeanalizować notę odsetkową nr (...), która rzeczywiście obejmuje należności odsetkowe za okres sprzed 29 grudnia 2008 roku. Jednakże powodowa spółka dochodząc należności z tej noty pominęła należności przedawnione i zamiast kwoty 36.488,20 zł dochodzi jedynie kwoty 22. 291,60 zł. Analiza tejże noty odsetkowej oraz wyliczenie poszczególnych należności za okres do 29 grudnia 2008 roku wskazuje, że strona powodowa dokonała prawidłowego obliczenia należności odsetkowych, to jest nie uwzględniła w sumie wekslowej tych należności z tytułu odsetek, które uległy już przedawnieniu w dacie wypełnienia weksla.

Przechodząc do kolejnego zarzutu podniesionego przez pozwanego, a dotyczącego podrobionego podpisu wystawcy weksla, stwierdzić należy po pierwsze, że przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, aby doszło do sfalszowania (podrobienia) podpisu D. T. (1). Po wtóre natomiast okoliczność ta i tak nie ma znaczenia dla odpowiedzialności pozwanego jako poręczyciela. W art. 7 prawa wekslowego została ustanowiona zasada samodzielności zobowiązań dłużników wekslowych, która oznacza, że każdy podpis na wekslu tworzy niezależne materialnie zobowiązanie wekslowe – podpis złożony na wekslu nie ma wpływu na ważność innych podpisów wekslowych. Oceny ważności każdego podpisu złożonego na wekslu należy dokonywać oddzielnie. Każda z tych osób zaciąga bowiem swoje zobowiązanie, mimo że ich podpisy zostały złożone na jednym wekslu. Ważność tego zobowiązania nie jest uzależniona od ważności zobowiązań innych osób podpisanych na wekslu, o ile weksel posiada wszystkie elementy niezbędne do jego ważności. Zasada ta odnosi się do każdej osoby podpisanej na wekslu, tj. do wystawcy, akceptanta, poręczyciela i indosanta. W związku z tym nawet udowodnienie, że podpis wystawcy został sfalszowany nie zwalnia poręczyciela wekslowego od zobowiązania. Ponadto nawet jeżeli poręczyciel podpisze się na wekslu przed złożeniem podpisu przez wystawcę weksla, poręczenie takie będzie skuteczne z chwilą podpisania weksla przez wystawcę (por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 10 marca 1994 r., I ACr 1178/94, OSA 1995, z. 3, poz. 8 oraz wyrok SN z dnia 28 sierpnia 1928 r., Rw. III 1060/28, (...) 1929, poz. 22).

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował, że podpisał weksel, był świadom, w jakich okolicznościach podpisuje weksel, zapoznał się z deklaracją wekslową przed jej podpisaniem, a zatem w świetle prawa wekslowego zaciągnął zobowiązanie wekslowe.

Wobec powyższego uznać należało, że pozwany nie wykazał również zasadności zarzutu, iż jego poręczenie wekslowe zostało uzyskane przez podstęp w tym znaczeniu, że podpis na wekslu nie pochodził od wystawcy – D. T. (1). Okoliczności udzielenia poręczenia przez pozwanego nie wskazują, aby decyzja pozwanego o zaciągnięciu zobowiązania wekslowego została podjęta przez podstępne działania strony powodowej. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że pozwany był pełnomocnikiem D. T. (1), prowadzącego firmę (...), zajmował się uruchomieniem apteki w ramach tej działalności i miała być nawiązana współpraca handlowa pomiędzy tą firmą, a powodową spółką i podpisana umowa, spółka udzielała kredytu kupieckiego i dla zabezpieczenia należności konieczne było wystawienie weksla in blanco. W związku z tym nie można w tych okolicznościach uznać, iż miał miejsce podstęp w rozumieniu art. 86 k.c.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd Okręgowy utrzymał w całości w mocy wobec pozwanego B. J. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 22 lutego 2012 roku w sprawie sygn. akt I NC 53/12.

O kosztach sądowych sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i nakazał pobrać od pozwanego B. J. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 183,20 zł tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych (zwrot kosztów podróży dla świadka W. P., zgłoszonego przez pozwanego).

Zarządzenie:

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.

24.02.2014r.